

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A bezdáni községi iskolák és óvodák államosítása.

A bezdáni „községi iskolák és óvodák” államosítását a képviselőtestület folyó évi július hó 5-én 22 szóval 9 ellenében kimondotta.

Ezzel a határozattal végre egy régi óhaja megy teljesebbé Bezdán közönségének, amely hosszú évtizedeken át, fokozatosan, tekintélyes összegeket áldoz iskoláinak és óvodáinak fentartására. Amily mély hatása volt dr. Gál Dávid községi orvosnak, mindenkit megbékítő, lojális hangu beszéde, mely nagyban hozzájárult az államosítás kimondásához, ép oly kelemetlen hatást, sőt nem csekély megütközést keltett Meszner István apátplébánosnak az államosítás ellen való felszólalása, mely naiv ferditéseivel és egyoldalúságával csakis arra volt jó, hogy a különben békés katolikus hívők lelkét ok nélkül fölizgassa a velünk békés egyetértésben élő más vallásfelekezet ellen, sőt burkoltan, indirekte, az állam ellen is. Mert aki azt állítja egy gyülekezetben, hogy „az iskolák államosítása nem más, mint gyermekeinket odadobni és hitünket odaadni” — az bizony semmi esetre sem védi és dicsőíti a magyar államot, hanem leszólja és bizalmatlanságot ébreszt ellene, holott pedig az állam egyformán véd és oltalmaz minden bevett vallásfelekezetet, véd minden hasznos intézményt, mely a közjót szolgálja és védi minden egyes igaz, hű polgárát, rang- és valláskülönbség nélkül. De viszont föltöven csapja azokat és hatalmának teljes erejével sujt le azokra, akik az ő rendje ellen akár nyiltan, akár burkoltan is izgatnak, vagy bármi módon is vétének.

Csodálkozva hallottuk Meszner apátplébános azon nyilatkozatát, hogy az, aki valamit aláír, amire írásban adja becsületszavát, az nem kötelező az aláíróra. Ugyanis egy aláírási iv köröztetett a képviselők közt, melyben kijelentik, hogy az államosítás mellett foglalnak állást és arra becsületszavukat kötik le.

Tudtunkkal az aláírásra senki sem kényszerített s miután a mi képviselőtestületünk független és értelmes, írni-olvasni tudó férfiakból áll, fel sem tételezhető, hogy azt az ivet a képviselők bármelyike is vaktában, vagy kényszer hatása alatt írta volna alá. Hanem igenis az adott szónak, a becsületszónak illetően semmibevevése, letiprása ellen tiltakozunk és egyben mély sajnálkozásunkat fejezzük ki Meszner apátplébánosnak, hogy a becsületszó szentségéről, — adatott legyen az szóval, vagy írásban — ilyen fogalma van és így oktatja ki az ő hiveit.

Egy papnak, Isten alázatos szolgájának nem szabad így beszélni, nem szabad így nyilatkozni hivei előtt.

Megmosolyogni való volt az apátplébánosnak az a vészjósló mondása, hogy államosítás esetén nem katolikus tanítók is fognak iskoláinkban működni, akik a mi gyermekeink (katolikus) vallását sértegetni és gunyolni fogják.

Hát kérem, hogy lehet, az ország tanító-testületéről csak fel is tételezni ilyen abszurdumot?

Tegyük fel, hogy lesz zsidó és protestáns tanítók, hát akkor ezeknek az uraknak éppen egyenesen az lesz az életfeladatuk, az lesz tanítói működésüknek egyetlen célja, hogy az apátplébános kisedd hiveit per

sundám-bundám fölfalják, hitüket kigunyolják és miatta kineznek. Ilyen komizságot egy intelligens testületről feltételezni még csak gondolatban sem szabad. De feltéve, hogy ilyesmi történnék, legyen nyugodt az apátplébános ur, hogy az az állami tanító, mint állami tisztviselő, súlyos és példás büntetés alá fog esni és viszont azon a tisztelendő uron is elfogják verni a port alaposan, aki ugyanily módon akarna piszkálódni az állami elemi iskolában. Az állam egyforma mértékkel mér.

Hlinka András, csernovai plébános a tót hiveit állandóan izgatta a magyarság ellen, aminek aztán — sajna — véres összeütközés lőn a szomorú végeredménye. — Hlinka plébános a bűneért a szegedi államfogházban vezekel. — Nézetünk szerint lelkiismeretlen cselekmény az is, ha egy — bármely felekezethez tartozó — pap a magyart a magyar ellen, vagyis a testvért a testvér ellen piszkálja fel, tisztán vallási elfogultságból, vallási türelmetlenségből.

Az állam feje a király, az állam képviselője a kormány.

Meszner István apátplébános az „apát” címet az egyház ajánlatára a magyar államtól, vagyis a m. kir. kormány előterjesztésére a magyar királytól kapta. Mindenesetre nem azért, hogy most már kevésbé legyen katolikus, sem azért, hogy kevésbé hű szolgája legyen egyházának, — de viszont azért sem kapta ezt e kitüntető címet, hogy a magyar államot úgy állítsa oda hivei elé, mint aki az egyes felekezetek vallását, hitbéli meggyőződését lábbal tiporni, konfiskálni akarja.

Sajnálattal tapasztaljuk már hosszabb idő óta azt az élénk mozgó-

VILLANYCSILLÁROK
GYERMEK-
KOCSIK
JÁTÉKOK
DISZMŰÁRUK

NYÁRI CIKKEINK:

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NAPERNYŐK, CSIP-
KÉK, ÖVEK, KEZTYŰK, FÜRDŐRUHÁK
RENKIVÜL OLCSÓN.
PORCELLÁNSZERVICEK, GRAMMOFONOK
BESZERZÉSI ÁRON ALUL.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE MELLETT

dást és hirlapi cikkelyezést, ami az azelőtt oly csendes, néma, plébánialakban végbemegy. Ezek a békebonthatóságok, a vallási türelmetlenségnek könnyen elfajulható folyományai, amelyekért a felelősség majd azokat fogja terhelni, akik magasztos hivatásuk ösvényéről letévelyedve nem annyira a lelkek fölött akarnak pász-torkodni, ajkukon a béke szent igéjével, — mint inkább a lelkekben szunnyadó harag és gyűlölség szikráját akarják könnyelműen lánggra lobbantani csak azért, hogy a jövő politikai-cirkusz porondját előkészítsék és saját stréber vágyaikat közelebb tolasszák a megvalósulás felé.

Ne feledjék el a mi igen tisztelendő uraink, hogy a bezdáni iskolák és óvodák „községi” és nem felekezeti; tehát ezeknek államosítása ellen lehet nekik elvi kifogásuk, arra azonban nincsen semmiféle joguk sem, hogy az államosítás miatt polgártársainkat dajkamesékkel egymás ellen uszítsák és ezzel a község békéjét — hosszú évtizedek után — megbontsák a legkönnyelműbb módon.

Bezdan község közönsége nagyon jószágos, türelmes publikum, de mint-hogy a flegmájukról híres ángliusok sem érték el még a türelmesség világrekordját, annyival félőbb és bizonyosabb, hogy a bezdáni közönség türelme is a paeséri réteshez hasonlóan törni fog — és találni fog módot és eszközt arra, hogy hirtelenében véget vessen azoknak a szónoki és hirlapi piszkálódásoknak, melyek a vallás és hit keretén túl esve, egyáltalán nem válnak diszére a papi talárnak, de legkevésbé annak a vallásnak, amely-

nek, Önök, igen tisztelendő uraim, — a felszentelt apostolai.

Pax!

H.

Szabályozzák a vicinálisokat.

A kereskedelmi minisztérium a mult szombaton tette közzé alapos megokolással a helyi-érdekű vasutakról szóló törvényjavaslat-tervezetet. A javaslatot augusztus hó folyamán ankéten fogják tárgyalni, ahol az érdekeltek körök kívánásaikat előterjeszhetik. Az országgyűlés elé a javaslat az őszi üléskezdelejen kerül.

A javaslat 95 szakaszban három részben foglalkozik a helyi-érdekű vasutakkal. Szabályozza a gazdasági és közuti vasutak jogviszonyait és a felsőbb fórumok szervezetét.

A vicinális ügyek között a legnagyobb visszaélések az előmunkálati engedély megadásánál fordultak elő. A javaslat most kiköti, hogy az előmunkálati engedély át-ruházásáért a kiadás és költség megtérítésén felül díj vagy más ellenszolgáltatás ki nem köthető; az ezzel ellenkező kikötés semmis.

A javaslat azután részletesen intézkedik a vasutak segélyezéséről. Kimondja, hogy az állam által adható építési és üzleti segítség összege a töke husz százalékát meg nem haladhatja.

A helyi-érdekű és a gazdasági vasutak felügyeleti hatósága a kereskedelemügyi miniszter. Közuti és saját használatu vasut építése felett a felügyeletet a helyi hatóság gyakorolja. E vasutak üzemen a műszaki részt illetőleg felügyel a vasuti és hajózási főfelügyelőség felelősséggel a kereskedelemügyi miniszterhez. Ellenben a forgalom rendessége, annak védelme, az utazó közönség magatartása és kényelme, a közegészség, köztisztaság és egyáltalában a helyi és közbiztonság tekintetében a felügyelet joga Budapesten a főkapitányt, törvényhatósági városokban a tanácsot, más városokban és községekben az alispant illeti meg.

Iskolatársak találkozója.

Szép ünnepély volt e hó 6-án a „Misszonyunk”-ról nevezett apácák intézetében. Azok a leányok és asszonyok, kik 1902/3-ban

végezték a VIII. osztályt, tartották ott öt éves találkozójukat. Reggel 7 órakor gyűltek össze az intézet disztermében. Először szent misét hallgattak, melyet hitoktatójuk, Littvay Péter mondott. Utána az elnök, Rácz Mica a következő beszédben üdvözölte tanítóikat és társait:

„Szeretett jó tanítóink!
Kedves társaim!

Még nem is olyan régen, mint serdülő leánykák váltunk el e kedves intézettől és ma, mint felnőtt leányok és asszonyok találkozunk benne. Öt év elég hosszú idő ahhoz, hogy az ember megváltozzék. Hisz némelykor egy pillanat van az egész emberiségre kiható, döntő hatással és idéz elő óriási változásokat. Szükséges is volt, hogy megváltozzunk; mert hiszen csak nem maradhattunk örökké olyan naiv, könnyen hívő, semmihez sem értő kis lányok. Sokat tanultunk, művelődtünk s azt hiszem mindegyikünk bátran mondhatja, hogy az öt évi munka meghozta a várt eredményt. De úgy gondolom, hogy a hosszú távollét nem volt képes feledtetni velünk azt a sok kellemes percet, melyeket ezen falak között élveztünk; nem törölte ki emlékezetünkől szeretett jó tanítóinkat, kik fáradhatatlan munkásságukért, jóságukért méltán megérdemelték azt a rövid fohászt, melyben mindennap kértük a jó Istentől az ő megjutalmazását. És nem feledtethette velünk az egymás iránti kölesönös szeretetet, mely a távollan is szorosán összekötött bennünket. Mert tudvalevő dolog, hogy a szeretet azon kapocs, mely a távollévéket összetartja. És ebből a szeretetből nekünk nőnek igen sok adatott. Csak mi bennünk munkál a mindent átölelő végtelen szeretet s minden foglalkozásunkban megnyilvánul. Az Isten egy elérhetetlen ideált alkotott, midőn a nő felruházta ezzel a szeretettel. Ez a szeretet képesít minket arra, hogy küzdjünk, szenvedjünk, tőrjünk; ez a szeretet fűzött össze minket a hosszú öt év alatt s ennek a szeretetnek a hangján üdvözöljük most kedves tanítóinkat és egymást, régi társakat.

Mindenekelőtt hálás köszönetet mondok kedves hitoktató urunknak, hogy a szent misét értünk felajánlotta és megjelenésével megörvendeztetett bennünket. Köszönetet mondok szeretett tanítóinknak, elsősorban Stanislava tisztelendő főnöknőnek, hogy eljöttek szerény körünkbe. Igazán végtelenül örvendek és bizonyára ti is, kedves társaim, hogy újra láthatjuk azokat, kik nyolc éven keresztül fáradhatatlanul gondoskodtak rólunk, nevelték bennünket istenes életre és így tetemesen

Temetés.

Miért vagyok oly szomorú?
Temetésen voltam.
Hazahoztak egy katonát:
Összetörve — holtan.
... Töpörödött édes anyja
Tipegett utána.
„Az utolsó.” Ezután már
Se fia, se leánya...
Olyan busan, tompán pergett,
Sirva pergett a dob.
Mintha egyre bugná, mondaná:
„Jobb odalenn... jobb... jobb...”

Schmidt L. József.

Viszontlátás.

Abban az időben történt, mikor egy szelid lelkű, sokat szenvedett költő börtönéből kikerült s hazatérve, nem lelte otthonát; nem ellenség égette fel, — asszonyi hűtlenség, csalfaság kergette el onnan a családi béke angyalát.

Csüggedten, szótlánul ültek a tűz körül egy ős férfi és két kis gyermek. Fekete volt az éj, erős szél sivitott végig a sötét utcán, az ajtó és az ablakok megremegettek. A szoba

egyik szögletében beteg nő feküdt. A zőreje körül nézett.

— Ő az, ő jött! Halljátok, mint zörgeti a kaput? Nyissátok ki neki. Ah, mért nem jön még?

Az aggastyán ágyához tipegett.

— Nyugodj, Jeányom! Aludjál esendesen, nem ő zörgetett, a vihar volt, mely künn dühöng.

— Zivatar van? Hogy jön háza a férjem?

— Zegernyész az idő. Majd világít neki valami fény. Isten hazahozza őt hozzád, hogy meggyógyítson. Nehéz, komor felhők tornyosulnak felettünk — mondás könnyei kicsordultak.

— Oh, könyörülj rajtam, ne hagyj oly soká kétségben. Az élet, melyet a kór kiszí belőlem, csak annyira tart fenn, hogy megtudhassam a valót. Mondd, ugy-e nem tér már vissza?

— De visszatér!

— Ha tudná, hogyan fekszem itt, ha sejténé, mily erőfeszítéssel tartom távol magamtól a halált, mielőtt becsukódnék örökké a szemem, még megláthatnám, még megölelhetném egyszer.

— Isten csapásai sűrűn látogattak meg minket. Másképen lesz; felejtse el ezt az életet, nyugodjál, hogy szebbre ébredjél; olyanra, minőt álmodban fogsz látni.

— Csak a halál az — susogta és erőtellenül hanyatlott vissza fekhelyére.

Az öreg meghatottan folytatá:

— Ő eljön hozzád, nem kell nélkülözünk többet...

— Ugy faj... atyám... atyám!

Atyja elfojtotta zokogását.

— Nem átkozodom, nem panaszkodom, oh énem, szánjál meg, lehelj életet belém, hogy megláthassam őt, küld hozzád, hogy boldogítson.

Elhalgatott... Lehunyta szemeit, ajkai csak némán mozogtak. A zápor csattogásán kívül nem hallatszott semmi. A két gyermek gondtalanul aludt tovább.

— Hallod? — riad föl a beteg.

— Hallod? Mi az...?

— Meglásd, holnap hirt hallasz róla. Innen elmegyünk. Nem kell annyit agódnunk a megélhetésért.

— Nem kinez már semmi... Könnyekben lélegzem... Holnap... holnap... nevem napja van... Add vissza őt nekem... irgalmazz... hallgass meg!

Az atya nem tudta magát tovább türtöztetni, hangosan sirni kezdett.

Megint néma minden. Nem tekint ide senki, az ég csak pusztítani, büntetni tud, de irgalmazni nem? Az égen tündöklő, de most felhőborította csillagok pazar ragyogásából csak egy, csak egyetlen egy sugár sem lop be vigaszt, reményt?... Ha az egymást szerető szívek megtörték, nem élesztheti fel őket a szájalom, a siralom?...

megkönnyítették édes szüleink munkáját. Mert bizony a legnehezebb feladat a gyermeknevelés. Nem mindenki van megáldva azzal a nagy türelemmel, azzal az odaadó gondossággal, amely ehhez szükséges. Mert gyermeket nevelni első sorban nem tudomány, hanem szeretettel kell. Nekünk, hála a jó Istennek, olyan tanítóink voltak, akik a lehető legnagyobb gyöngésséggel vetették el és ápolták lelkünkben az istenes tudomány szeretetének magvait. Nekik köszönhetjük mindazt, amit tudunk; mert nem azé az érdem, aki a parlagon arat, hanem azé, aki vetés alá töri. Sohasem tudjuk kellőképpen meghálálni, amit értünk tetteik. De kérni fogjuk a jó Istent, áldja meg őket úgy, ahogy megérdemelték.

Titeket is üdvözöllek, kedves társaim, a régi helyen, hol közös munkában nyolc évet töltöttünk együtt. Miképpen telt el az öt év, nem kérdezem. Minden úgy történt, ahogyan a jó Isten akarta. Némelyikünknek talán sok örömben, másnak bánatban volt része. Ez utóbbiak vigasztalódjanak, mert mindannyiunknak kell szenvedni. Nem is volna jó csupa örömben, boldogságban élni, mert akkor elbizakodnánk. Az elbizakodottság pedig oly bűn, mely a legnagyobb megvetésre méltó mind Isten, mind pedig az emberek részéről. Meg is unók különben a nagy jólétet és magunk vágyódnánk a szenvedésre, mint például Polükratész, kinek történetét, azt hiszem, mindenki ismeri.

Node bármilyen sorsunk volt a lefolyt öt esztendőben, ma ismét a régi szeretet szól ki szívünkkel. Egy napra felejtjük a sok bánatot, munkát, amelyben részünk volt, legyünk ismét a régi iskolatársak, akik egy napig újra kedves tanítóink védőszárnyai alá helyezzzük magunkat. Legyünk ismét a kis iskolás leányok, akik még nem ismerik az élet nehéz oldalát. Felejtjük néhány pillanatra a közel multat, ne gondoljunk a távol jövővel. Élünk ma abban a boldogító tudatban, hogy újra együtt vagyunk testileg is, akik a közös nevelés révén lélekben örökre együvé tartozunk.

Hanem az általános örömben egy kis öröm is vegyül. Egy páran társaink közül nem jöhettek el, részben a nagy távolság, részben elfoglaltságuk miatt. Foglaljuk szerető emlékezésünkbe őket is. És — fájdalom — van, aki a mulandó életet felcserélte az örök élettel, amikor új család boldogságának lehetett volna forrása. Legyen az ő emléke is áldott közöttünk.

Ti pedig, kedves társaim, kik megjelentetek, üdvöz legyetek s a várt viszontlátásnak örvendező lelketek teljességéből köszöneteket velem együtt szeretett tanítóinkat azzal

a hő fohással, hogy az örök jószág és kegyelem bő áldása jutalmazza másokért való fáradozásukat.

Ez üdvözlő szavak után elmesélték egymásnak az öt év alatt történt nevezetesebb dolgokat. Majd üdvözlő táviratot küldtek volt tanítóinknak, az intézet jelenlegi főnöknőjének, Mária Simplicia testvérnek Csehországba, ki igen kedvesen emlékezett meg régi tanítványairól, valamint Mária Michaëla testvérnek Kalocsára; azonkívül társaiknak, kik részint levélben, részint táviratban mentették ki elmaradásukat. Azután Fejér Gyula apátplébános urnál, az intézet igazgatójánál tisztelegtek. Rácz Mica elnök köszöntötte öt társai nevében, mire ő néhány kedves szóval fejezte ki háláját a megemlékezésért. A plébániáról a fényképészhez mentek levétni magukat. Majd a temető felé vették útjukat. Megkoszorúzták elhunyt tanítójuk, Mária Clára testvér és társuk, Glantz Róza sírját.

Délután fél négykor újra összegyűltek a zárdában, meghosszabbították a szerződést tíz évre. Négy órakor kimentek a tisztelendónénék szőlőjébe, hol fényes oszonna várt rájuk. A leányok és asszonyok szép csokorral kedveskedtek volt főnöknőjüknek, Mária Stanislava tisztelendónénének, melyet Rácz Mica adott át néhány köszönő szó kíséretében. Ugyancsak ő mondott rövid pohárköszöntőt tanítóikra és társaira. Vidám beszélgetés közt, jókedvben, észrevétlenül telt az idő. Hét órakor elbucsztak kedves, vendéglátó tanítóiktól és egymástól s az újabb, tíz éves találkozás reményében elváltak.

H i r e k .

Kitüntetett művész. A király Teles Ede a kiváló szobrászt, bácskai földink, a hazai művészet terén kifejtett tevékenysége elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Aszerb metropolitaválasztás. Karlócáról jelentik: A metropolitai egyháztanács a kongresszust július 28-ára hívta egybe, amiről a magyar kormányt sürgős átiratban értesítette.

Kinevezés. A kultuszminiszter Setéth József bajai állami tanítóképző intézeti szolgát a vezetése alatti miniszterium segédhivatalához hivatalosul nevezte ki.

Aludtak. Nyugodtak. A szív alig dobogott; a már-már hideg szív még mindig melegen érzett... A mécses fellobogott... sötét minden... Megint felpislog, ismét elalszik. Csillámlik még mindig. Mivel küzd elhaló fénye? A sötétséggel? Az éjjel? Vagy tán remény gyanánt szeretne tovább fényleni, hogy a kétségbeesés minél később lépjen be ide?... Ki beszélt? Mi szólt?... Megint?... Te vagy?...

Az ég dörgése felel és csend mindenütt.

Szabad a rab. Megnyitl börtöne. Másnak életébe került, neki csak lelki rugékonyságába s ereje felemésződött. Ifju tüzet, lángoló lelkesedését — hideg volt börtöne, érzéketlenek a falak — a kövek le tudták hűteni. Mintha sirjából bocsátották volna ki. Nem bámulta, nem csodálta a világot, a természetet. Mit is láthatott volna, ami elragadhatná? Viruló életet? Itt minden fonnyadt volt. Illatos virágot? Elszáradt minden; elsöpörve, eléktelenítve viránykert, erdőt lomb helyett a fákon jégcsapok diszítik. Mit hallhatna, ami elbájozná? Pacsirta, fülemile dala nem hangzik, „hallgat berkében“ minden dalos madár, — jó, hogy harsognak a vészek, az ég dörög, hogy a jajt ne hallja s a föld nem segíthet; a jajt sem hallja.

Megy, indul haza, otthon elfelejti börtöne borzalmait. Még mielőtt tiszta ég helyett

nedves köfal borult föléje, sok minden elveszett, de a hűség némelyeknél az elveszethez megmaradt, s ő...? Félt visszagondolni. Jó sorsa majd elvezeti. Reá bizta magát. Mint-hogy öntudatlanul ment neki a vakéjnek. Látnoki szemmel néz jövőjébe. Csak homályt vesz észre.

Elmosódott emlékek is feltolakodnak lelkébe. Ezen az uton már kétszer volt. Itt sebesült meg, itt bukott le lováról.

Erre vitték szomorú fogságba, ahonnan most visszatér...

Itt a rég nem látott hajlék, most már derengett előtte, az öröm is visszatért beléje, — benyitott.

Mi várt reá?

A zajra fölébredt az agg. Megösmerte fiát... Az megértette, mit akart mondani, fölemelt reszkető kezéről; előtte sápadt, élettelen nő feküdt, — a neje. Egy megtört szív utolsó nyögése hallatszott, egy sóhaj. A zivatar lármája nem vegyült már a csöndbe, vagy tán erősebben dult idebenn a vihar...

A férfi könnyezett. Hűtlenül elhagyta őt élete párja, mielőtt még egyszer megölelhette volna. Elvándorolt, még mielőtt egyszer magához szoríthatta volna forró szívét, megszökött előle — a halálba.

Ezért jött vissza? Ezthozta neki a szabadság? A vihar nem zúgott többé, talán azért, hogy két boldogtalan imája felhangozzék a menybe.

Rósa Dezső.

Adomány. Dr. Várogy Gyula kalocsai érsek, a zombori kath. legényegylet fővédnöke, az egyesületnek 200 koronát adományozott.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Gyürky Istvan hajai kir. járásbírósi joggyakornokot a rimaszombati kir. törvényszékhez jegyzővé kinevezte.

Művészestély. A szegedi városi színháznak 6 elsőrangú művésztágya f. hó 21-én (kedden) a „Vadászkürt“-szálloda kerti helyiségében rendkívüli élvezetesnek ígérkező „művészestély“-t tart. A jeles művésztársaság tagjai között van Krémer Jenő a szegedi színház főrendezője és komikus, K. Hegyi Lili a jeles és kedvelt subrett énekesnő, Sümei Ödön széphangu énekes bonvivant, továbbá Bárdos Irma (Margit) koloratur énekesnő, Mezei Péter jellemszínész és Kun Richárd a szegedi színház karmestere. A kitünő művésztársaság a legújabb és legsikerültebb irodalmi és zenei termékekből állította össze műsorát, mely között szerepelnek: vig- és bohózos magánjelenetek, teljesen új magyar mű- és népdalok, új „Fráter“-nóták, táncos- és tréfas kuplék, énekes magánjelenetek; részletek a legújabb operettekből, azután opera parodia és egy rövid vígjáték. A műsor számait a legközelebbi számunkban ismertetjük, de addig is felhívjuk a színházat, irodalmat és zenét kedvelő és pártfogó közönségünk figyelmét a jeles kis, de nagy élvezetet nyújtó társulat művészi előadására. Jegyek Schön A. könyv- és papírkereskedésében már most előjegyezhetők.

Egy testület jubileuma. A szabadkai önkéntes tűzoltótestület július hó 19-én üli meg fenállásának 20 éves évfordulóját. Ez alkalomból az évforduló napját a testület rendkívüli közgyűléssel, a jubileumi emlékek kiosztásával és disztrakcióval fogja megünnepelni.

Eljegyzés. Barsai Károly debreceni tanítóképző intézeti tanár eljegyezte Rónai Ilonkát, Rónai Dezső gyógyszerész leányát, Bajáról.

Kérelem. A zombori kerületi munkásbiztosító pénztár elnöksége tisztelettel felkéri a kerületéhez tartozó munkaadó urakat, hogy a pénztár által 1908. év június hó folyamán kibocsájtott 189. számú hirdetményvel közölt 2500. számú m. kir. állami munkásbiztosítási hivatali rendeletnek a kitűzött időben pontosan megfelelni sziveskedjenek, mert ennek elmulasztása esetén az 1907. XIX. t. c. 187—192. szakaszai nyerneinek alkalmazást; ezen szakaszok az alkalmazottak be nem jelentéséről intézkednek és 400 koronáig terjedhető bírságot vonnak maguk után. A bejelentésre szolgáló űrlapok a pénztár helyiségében a hivatalos órák alatt díjmentesen szerezhetők be. A kellemetlenségek elkerülése végett újlag felhívjuk az összes munkaadó urakat, — tekintet nélkül arra, hogy hány alkalmazottat foglalkoztatnak és hogy milyen üzemet űznek, — hogy összes jelenlegi alkalmazottaikat bejelenteni sziveskedjenek. A balesetbiztosítási kötelezettség alá eső üzemek tulajdonosai ezenkívül kötelesek üzemi bejelentő lapot is kitölteni, üzemüknek a veszélyességi osztályokba való sorolása végett. Ezen nyomtatvány is díjmentesen bocsájtatik a munkaadó urak rendelkezésére.

Felolvasás. A zombori ösztönműködés ezuton értesíti tagjait és az érdeklődőket, hogy folyó hó 18-án este 8 órakor a Munkás Otthonban felolvasást tart. Ugyancsak 19-én délután 4 órakor pedig a nők részére felolvasás lesz tartva. Mindkét felolvasást budapesti kiküldött fogja tartani.

Talált szövetáru. Weinberger I. zombori szállító cégnél 4 vég pamlagok behuzására szolgáló szövetáru találtatott. Igazolt tulajdonosa szeptember 15-ig a rendőrkapitányi hivatalban átveheti. Ellenkező esetben vagy a találonak adatait ki, vagy pedig értékesítenni fog és az összeg az állampénztárba helyeztetik el.

Eljegyzés. Bedő Kálmán cementgyári hivatalnok Beocsinban, eljegyezte Herzog Mór leányát Margitát Óbecsén.

Még a krumpli is! A piaci drágaságokról ugylátszik állandó rovatot kell nyitnunk. Hiába jajgatunk, hiába emeljük fel szavunkat, senki sem hallgat meg; felszólalásunk épen annyit ér, mintha a falra borsót szórnánk. Nem tudjuk megérteni ezt a nem-törődőséget. Vagy tán a hatóság akkor szándékozik intézkedni, amidőn már minden a körmire ég? Bizony, akkor nagyon késő lesz. Tessék csak egyszer piaci terepszemlét tartani, s az illető hatósági közeg ámulattal fog meggyőződni nemcsak a hus, nemcsak a szárnyasok, hanem a burgonya hallatlan drágaságáról is. Pedig ez nagy baj. Mert a burgonya a szegény ember legegyszerűbb és legízletesebb tápláléka. Nem törődik ő azzal, ha drága a hus, hisz drágaság nélkül is kénytelen lemondani róla, csak legyen burgonyája és babja. Akkor fütörészve kiheveri a telet. De így Istenem! hogyan? Az idei silány kereset mellett örül, ha annyit bír magának keresni, amennyi a családjának napi szükségleteire elegendő. Hát a télire? Erről most ne beszéljünk. Térjünk vissza a krumpli drágaságára. Csak pár év előtt — tessék jól visszaemlékezni — a krumplinak métermázsója 8—10 korona volt, míg ma piacunkon 24—26 fillér kilója. Nem hallatlan ár ez! Drágább, mint a fővárosban, mert ott a vásárosarnokban 12—14 fillérért szerzik be kilóját. Hallatlan és teljesen érthetetlen állapot ez. A szegény ember talán már beletörődött volna a hus drágaságába — mert ebbe bele kell törödni, de most már — ugylátszik — még arról a reményről is le kell mondania, hogy majdan vigan azt mondhasa: „de jól laktam krumplival”. — Mindenható hatóság! Ébredj fel végre mély álmodból és tégy valamit a nyomasztó drágaság ellen. Mutasd meg, hogy legalább a szegény emberek érdekeit a sziveden viseled.

Kabaret Gomboson. A zombori Troubadour-társaság f. h. 11-dikén pompásan sikerült kabaret-estét adott Gomboson a restiben Kossuth Lajos szobra javára. Zomboriak, gombosiak és környékbeliek zsufolásig megtöltötték a resti nagy termét. A szörnyű hőséget fel sem vette az a kacagó, vig hangulat, melyet Szondy István conference a és a kabaret műsorának összes számai keltek és állandóan tartottak. A troubadour banda gombosi indulója, Závodszy Levente udvarias tótja, Gruda Pál románca a diófáról és Lót-ja, Klazsik Lehel hegedűn művészi bravurral előadott magyar népdalai, Tallós Aca kedvesen naiv előadása egy férjhez menni óhajtó kis leánykáról, Raisz Sándor vonós karkisérlet mellett érzéssel előadott magyar dalai egytől-egyig mind hozzájárultak. Előadás után a nagy társaság táncra perdült s a kis teremben szorongva, de fáradhatatlanul járta vonatindulásig — reggelig.

Idegen honosok kitiltása. A belügyminiszter egy konkrét esetből kifolyólag elvi határozatként kimondotta, hogy Magyarország területén huzamos idő óta tartózkodó külföldi egyén vagyoni viszonyainak bizonyított kedvezőtlen volta esetén kiutasításnak, illetőleg kényszer utján való eltávolításnak helye lehet. A szigorú rendelkezés alapját az 1903. évi V. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet képezi s figyelemre annyival is inkább számot tarthat, mivel oly egyénre vonatkozik, aki 18 éve lakik az ország területén.

Vendéglősök ipartársulata. A zombori vendéglősök, koresmárosok és kávéosok f. hó 7-én értekezletet tartottak ipartársulat felállítására tárgyában. Felkértek a zombori vendéglős, koresmáros és kávéos urak folyó hó 22-én délután 3 órakor a városháza nagytermébe alakuló közgyűlésre megjelenni kéréskedjenek. A végrehajtó bizottság.

Műkedvelői előadás. A zombori asztalosok szakcsoportha augusztus végén vagy pedig szeptember elején a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Színre kerül az örökszép népszimű: a Falu rossza.

Elővásárlási tilalom. Az évtizedek óta országszerte megnyílt kívánságnak, hogy a kofaáramnak gát vetessék, végre mégis lesz fogantatja. A kormány törvényhozási uton akarja szabályozni az élelmiszerárúsítást és pedig elrendeli az elővásárlási tilalmat és kofáknak, illetve élelmiszerárúsítóknak iparüzési engedély csak megszabott számban fog kiadni. Minden kofa számot kap és a városból élelmiszereket kivinni csak vámfizetés mellett lehet. Továbbá az országot kerületekre osztják be és minden kerületnek lesz egy központja, ahol a nem romlandó élelmiszerek gyűjtésére raktárak állítanak. Az egész országban egységes piaci rendszabály lesz. A szabad kereskedelem és szabad verseny elve ugyan egy kis esorbát fog szenvedni, de azért a reform meglesz és attól sok tekintetben javulás várható. Ez a reform kétségtelenül nagy fordulatot jelent a törvényhozási tényezők felfogásában, de ezt a fordulatot az életszükségletek vas logikája követeli. A fődolog, hogy a fordulás javulással járjon.

Táncestély. A zombori összmunkásság e hó 19-én a Munkás Otthon kerti helyiségében táncestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Bevonják az új huszkoronást. Alig pár hete adták át a forgalomnak az új huszkoronás bankjegyeket, de — mint értesülünk — a ropogós bankokat rövidesen bevonják a forgalomból és helyettük újakat fognak kibocsátani. A jelenlegieknek ugyanis az osztrákok előtt az a hibája van, hogy a magyar szövegen Wien helyett feltűnően Béccsel van kelteve a kibocsátás ideje.

Megnyitnak az ég csatornái. A tikasztó és türelhetlen hőség már-már elviselhetetlenné vált. A konyhavetemények a kertekben mind szomorúan hajtották le zöld hajtásaikat, akár a számoru fűz a lombját . . . Végre tegnapelőtt este megnyitnak az ég csatornái és sűrűn hullott az ég áldása a szomjuhozó földre. Talán ez a jótékony eső némileg ellensúlyozni fogja a hallatlan drágaságot is, hisz a gazda és a szegény ember már napok óta ez okon fohászzkodott az ég áldásáért. Talán nem jött későn, talán még jobb remények elé nézhetünk. Adja ég, hogy úgy legyen!

Tűz. Moholi tudósítónk írja: Könnyen végzetes szerencsétlenséget okozhatott volna egy részeges munkás vigyázatlansága. Fülöp Péter moholi napszámos Radulaski Nikola cséplőgépénél volt alkalmazásban. A gép körül, amely már javában dolgozik, több tulajdonosnak 600—1000 kereszt gabonája van felhalmozva. Pénteken reggel Stamberger Bernát gépész észrevette, hogy Fülöp Péter alaposan felöntött és a munkásokat feltartóztatja. Felelőssége tudatában megszidta Fülöpöt és elküldte, hogy pihenje ki mámorát. Fülöp morogva húzódott el az egyik kazal tövébe, ahol elővette pipáját és rágyújtott. Az esztelen ember az égő gyufát eldobta és mire észrevették, a nagy szélben az egész kazal lángban állott. Fülöp futásnak eredt, mert a munkások meglincselik, ha ott érik. Emberfeletti munkával sikerült az égő kazalt körül árkolni és a tüzet földdel elfojtani. A tettest feljelentették.

Az aratás és a posta. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy mindenütt, ahol a fősolgabíró eziránt megkeresi a postaigazgatóságot, az aratás tartamára nemcsak a járások székhelyein, de a legkisebb posta- és táviróhivatal is rendkívüli szolgáltatást tartozik teljesíteni.

Meglopott kivándorló. Vörös Ferenc 28 éves csurogi földműves, aki a „Slavonia” gőzessel Amerikába akart utazni, följelentést tett a fiumei rendőrségen, hogy a vonaton ellopták 300 korona készpénzét. A rendőrség nyomoz a tettes után.

Az inas sorsa. Sokan visszaélnék az inasok alárendelt helyzetével. Sokszor túlterhelik őket munkával vagy erejüket meghaladó teendővel bízzák meg. Így történt ez Baján e hó 8-án Magos József asztalosinással is. Három hosszú deszka volt a vállán, egy fűrész, két kapa és egy 15 kilós, elben végződő emelővas. Persze a sok holmit nem bírta összetartani, a súlyos vasat leejtette még pedig oly szerencsétlenül, hogy a lába hüvelykujját elvágta. Az arra menőtől nyújtott első segély után orvoshoz ment, aki megoperálta a súlyosan sérült lábujját. — Bizony nem ártana, ha a mi rendőrségünk is éberebb felügyeletet gyakorolna ez irányban. Tessék csak pénteki napokon szemügyre venni a szegényeket, oly terheket raknak rájuk, mintha legalább is a régi laktanya teréről való „telivérek” lennének. Ha azt a terhet ráraaknak egy kocsi, melybe egy ilyen telivér van fogva, biztosítjuk, hogy rögtön a Márót kellene értesíteni. Az ipartörvény világosan kimondja, hogy a tanonc eseléd-szolgálatra nem alkalmazható. És mégis — szabad ily visszaéléseknek előfordulniok? Nagyon ellenőrzést kérünk.

A férj rémtette. Sajakgyörgyén borzalmas családi tragédiának lett az okozója egy szerelmes asszony féltékenysége. Kalmár Lukács jómódu gazda már régóta viszályban élt a feleségével, aki szép fiatal asszony s állandóan féltékenységi jelenetekkel zaklatta az urát. Este elment otthonról Kalmár s az asszony azt hitte, hogy találkára indul és utána lesett. A férj ezen módfelett felingerült, ütlegelni kezdte az asszonyt, aki féltékenységi rohamában késsel támadt reá és meg akarta szurni. A dulakodás hevében Kalmár fejét rántott elő, a következő percben pedig ott hevert előtte a féltékeny asszony a saját verében, széthasított koponyával. Azonnal meghalt. A gyilkos férjet letartóztatták.

Lopás. Ujvidekről írják: A napokban egy ismeretlen tettes behatolt Schneider Mária házába és zártlan szekrényéből egy pár arany fülbevalót, egy arany karikagyűrűt, egy pár arany gyermekfülbevalót kek kövel és egy ezüst mellűt elloptott. A rendőrség a nyomozást megindította.

A dobolás eltörlése. Öfelsége elrendelte, hogy mindkét honvédségnél a dobosok eltöröltessenek és századonként négy kürtös legyen. Ezek ezredenkint menetzenekarokba alakulnak. Németországban ezt az intézményt már rég bevezették. Ott kürtösök és furulyások helyettesítik a zenét olyan ezredeknél, amelyeknek zenekaruk nincs. Ausztriában egyetlen honvédezednek sincs zenekara. Magyarországon pedig csak honvédkerületenkint van egy-egy.

Géptulajdonosok figyelmébe. Helyénvalónak találjuk, hogy most, a cséplés alkalmából, felhívjuk a géptulajdonosok figyelmét arra a dologra, hogy a gépeik mellé felvett minden munkást biztosítani tartoznak. Még azon esetben is ők tartoznak a gép mellett foglalatokodó munkást biztosítani, ha a munkásokat a gazda adja. Figyelmébe ajánljuk ezen dolgot a géptulajdonosoknak azért is, mivel esetleges szerencsétlenség esetén — ha a munkás biztosítva nincs — életfogytig tartó kártérítést lesznek kötelesek fizetni a megsérült munkásnak vagy családjának.

Sikkasztó szabósegéd. Weissenbach Frigyes ujvideki borbélysegéd kitisztítás végett átadott egy fekete szalon öltönyt Becker Jakab szabósegédnek. Becker azonban rutul visszaélt barátjának bizalmával, mert a ruhát kitisztítás helyett egyszerűen zálogba esapta, a zálogcédulát pedig eladta. E rut visszaélés után Ujvidekről megszökött. Mikor a turpisság kiderült, a borbélysegéd a rendőrségnél feljelentette s most — természetesen — nyomozzák.

A csajkások pöre. Többször esett szó a lapokban arról a pörről, amelyet a határőrvidéki csajkások ama 10.000 hold bácskai föld iránt indítottak, melyet az ötvenes évek végén a királytól egyes községek ajándékba kaptak a magyar szabadságharc alatt teljesített szolgálataikért. Egy pár évvel ezelőtt az egyik csajkás községnek, Zsablyának, furtangos parasztja, Sikopária Gyóka bejárta a grancsárok lakta községeket és addig agitált, míg ezek megindították a pört az egyes csajkás községek ellen, azt állítván, hogy a 40.000 hold nem az egyes községek tulajdona, hanem a grancsárok családjaé, illetőleg azok utódaié. Néhai Miloszavlyevits Milán volt országgyűlési képviselőnek, szabadkai ügyvédnek, mint a grancsárok képviselőjének hosszú utánjárás után sikerült felkutatni a király adománylevelét, mely szerint tényleg a grancsárok kapták a földet, de az nem tünt ki az adományleveléből sem, hogy egyenként vagy egyetemlegesen kapták-e. Az elsőbírósnál meg is nyerték a pört, azonban a szegedi kir. tábla megváltoztatta az ítéletet és a Kuria is a másodbírósg. álláspontjára helyezkedett és a perlekedőket keresetükkel elutasította és mintegy 40.000 korona perköltségben marasztalta. Az ítélet meghozatala után még mindig folytatta biztatásait, pecsétnyomot készített ilyen fölirattal: „A csajkási rétosztó bizottság.” Ilyen feliratu levelekkel Sikopária arról értesítette a csajkásokat, hogy július 15-én megkezdődik a földosztás. E levelek következtében az alsókaboliak és zsabylaiak most tömegesen jelentkeztek a községházaiknál, ahol azonban értesítették őket, hogy a Sikopária által küldött levelek minden alapot nélkülöznek és hogy a földfelosztásról szó sincs. Különben utalt a jegyző a Kuria ítéletére, mely pervesztességüket kimondotta. A csajkások azonban nem tágitanak és elégedetlenségüknek fenyegetésekkel adtak kifejezést. Miután zendüléstől tartanak, a csendőrök számát Zsablyán megszorították, tegnapelőtt pedig a szabadkai 86. gyalogezred egy százada érkezett Zsablyára. A csendőrségnek sikerült a bujtogató Sikopária Gyókat letartóztatni.

Kitiltott román sajtótermék. A belügyminiszter a dr. Lasku Demeter által román nyelven írt és a bukaresti Minerva-könyvnyomdában 1908-ban megjelent „Privire asupra situatiei generale a romanilor din cãrile coronãe St. Stefan” (Szemlélet a Szent István koronájának országaiban levő románok általános helyzete felett) című sajtóterméktől, mivel tartalma a történelmi tények elferdítésével és irányzatos kiszínezésével a magyar nemzet ellen való izgatás, a postai szállítás jogát a magyar korona országainak területére megvonta és erről további intézkedés megtétele végett a kereskedelemügyi és a pénzügyi minisztert megfelelőleg értesítette.

A vakok iparcikkéi. Hazai iparunk pártolásáról sokat beszélünk, de keveset teszünk az érdekében. Meghallgatjuk szívesen a magyar készítmények dicséretét, végezetül mégis külföldit vásárolunk s mert látszólag talán olcsóbb, eltekintjük silányságát és számba sem vesszük a hazai iparcikkéi feletti nagy tartósságát. Így vagyunk a vakok készítményeivel is. A külföldnek milliókat juttatunk kosár és kefe árúért, míg idehaza törekvő szorgalommal és kitartó munkássággal magyar vakjaink ugyanazon árúkat jobban, tartósabban s szebben előállítják, mint a külföldön, sajnos a magyar közönség számbavehető érdeklődése nélkül. A vakok szegedi képző és foglalkoztató intézetében a kosár és kefe

árú minden elképzelhető fajtát, ugymint gyermek-kosarak, kenyér-kosarak, kerti-butorok, kottatartó-állványok, kézimunka-kosarak, piaci-kosarak, szállító-kosarak, ruha-kosarak, tálcá-kosarak, utazó-kosarak, virág-állványok, stb. a kefe készítményekből: fal-porlók, hajkefék, mindennemű-seprők, padló-kefék, ruha-kefék, suroló-kefék, stbt készítenek. El kell ámulnunk azon, hogy ezen sorssújtott szerencsétlenek mennyi mindenféle árut képesek előállítani s amellet oly olcsó árakon, hogy azokat méltán ajánlhatjuk a közönség figyelmébe. Támogassuk ezen magasztos intézmény emberbaráti ügyét az által, hogy csak oly kefe és kosár árúkat tőrjünk meg házunknál, amelyet a vakok szegedi intézetében készítenek. Egyebekben a vakok szegedi intézetének vezetősége készséggel küld árjegyzéket bárkinek és mindennemű megrendelést megbízható pontossággal teljesít.

Asszonyok párbaja. Tegnapelőtt két szabadkai asszony valami családi ügy miatt annyira összkülönbözött, hogy a vitakozás tettelegességre fajult. A páros viaskodásban Deutch Mihályné lett a legyőzött fél, mert a harcias ellenfele egy vizes palaokot úgy vágott a fejébe, hogy az üvegszilánkok több jelentékeny sebet ejtettek rajta. A női párbaj sebesüljét a mentők vették gondozás alá.

Talált váltó. Egy aláírással ellátott kitéttetlen váltó találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban a hivatalos órák alatt átvetheti.

Tenyészállatok beszerzése. A földmivelségi miniszter legutóbbi elvi határozatként kimondotta, hogy a legelő közbirtokosságok nem kötelezhetők a közhasználatu tenyészállatok beszerzésére, mivel ezen kötelezettség elsősorban mindenkor a községet, mint erkölcsi testületet terheli.

Polgári leányiskola Zomborban.

A szeptemberben megnyíló magán polgári leányiskolába már most elfogad előjegyzéseket az intézet tulajdonosa (Krump Anna, okl. polg. isk. tanítónő, Rákóczi-ut 25.) az első és második osztályba. Akik az elemi iskola 5. osztályát végezték, kis különbözeti vizsga után a II. polgáriba léphetnek. Az évi tandíj 60, a beiratási díj 5 korona. Az iskola a legmodernebb felszereléssel ellátva, megfélelő képesítésű tanérok vezetése alatt nyílik meg.

Szerkesztői üzenet.

Sch. L. J. Amit saját költészetéről ír, egészséges, jó érzékre vall. A modernséget mi sem szeretjük, ha tartalomban nyegle és frivol, hangban mesterkelt vagy bízár, mert mindkét esetben nem nemzeti, nem magyar. Egyet azonban jó eltanulni tőlük: a formai készséget, ahogy az érzelmét, a gondolatot ritmusos hangba öntik. Ezt ajánljuk, lesse el tőlük, mert erre a szociális iz nélkül való egyszerű, természetes érzés is rászorul, ha azzal a kíváncsággal jelentkezik, hogy meghallgassák. A beküldötték közül ez kívánt adoztatnak kettőt: az Emlékeztést és a Harangoznak kezdetét. Mind a kettő igazán formátlan belsőleg is, külsőleg is. Ilyen pongyolában az őszinte érzés sem bocsátható be a költészet kapuján. A másik kettőt besoroztuk.

Egy elsőrangú nagy hazai biztosító társaság helybeli főügynöki állása

megüresedett. Csak előkelő összeköttetésekkel rendelkező pályázók küldjék ajánlataikat **M. V. Poste restante Szeged** címén.

8-1

50-31

„Blickensderfer”
eredeti amerikai **írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél-szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az írógépek legolcsóbbja.
------------------------	------------------------	---------------------------

149-30-6 **Á r a:**

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.
Amerikai íródaí butorok mintatelepe.
Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

Két fiu pincér-tanoncnak
azonnal felvétetik.
GERENCSÉR
vasuti vendéglős. 3-3

3939/1908. szám.

Bályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához tartozó Tataháza és Mátételke községekből álló Tataháza székhellyel alakított közegészségügyi körben a körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az állást elnyerni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-a, illetőleg az 1876. XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt kérvényüket **folyó évi július hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később beadottak figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadalmazása a következő:
Évi törzsfizetés 1600 korona és pedig Tataháza község részéről 1000 korona, Mátételke község részéről 600 korona.

Látogatási díj mindkét községben nap-pal egy korona, éjjel két korona.

Halottkémlet 40 fillér és a husszemle díjak. Tartozik a körorvos Mátételke községet hetenként egyszer látogatni, mely alkalommal a község ingyen loesajt rendelkezésére. Tartozik a községek által vagyontalanoknak és fizetésekteleneknek igazoltakat ingyen gyógykezelti.

Köteles kézigyógytár jogáért folyamodni és ezt működése tartamáig fentartani.

Bácsalmás, 1908. július hó 10-én.

Koller Oszkár,

főszolgabíró.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gombsszőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél árendemény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb árakon szereshetők be.

Tisztelettel 100-1

**MERKL JÁNOS
SZOND,**

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Eladók:

Remek telivér fehér

orpington csibék

4-5, 6-7, 8-10

hetesek darabja 1 kor.

60 fl., 2, 3 és 4 kor.

HEROLD JÁNOSNÉNÁL

Sztapár, pályaudvar. 2-2

1923. szám 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1907. évi Sp. II. 803. számú végzése következtében dr. Henneberg Géza zombori ügyvéd által képviselt Kollár József zombori lakos javára Fodor József zombori lakos ellen 818 kor. 47 fl. s járuléka erejéig 1908. évi január hó 8 án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2035 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1908. évi V. 72/6. sz. végzése folytán 818 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi december hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 74 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközzésére 1908. évi július hó 24-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. évi július hó 7 én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

„Zombori fü internátus.”

Értesitem a tisztelt szülőket, hogy a következő tanév kezdetével Zomborban, gimnáziumi és kereskedelmi iskolai tanulók részére „internátust” nyitok, mivel az eddigi „Deák otthon” megszűnik.

Vezetésem mellett egy főgimnáziumi és egy felső kereskedelmi iskolai bennlakó tanár fogja a tanulmányi felügyeletet gyakorolni.

Felvételi díj egész évre 30 korona
ellátási díj havi 60 korona.

Miután csak **korlátolt számban** vehetők fel növendékek, felhívom a tisztelt szülőket, hogy a felvétel iránti szándékukat **minél előbb, legkésőbb azonban folyó hó 25-ig** velem közölni sziveskedjenek.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgállok.

KHLOYBER LAJOS,
áll. főgimn. tornatanár.



**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája
ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötői munkák
elfogadtanak és a kiállítási áron
szállítanak.

Községi nyomtatványokból
nagy raktár.

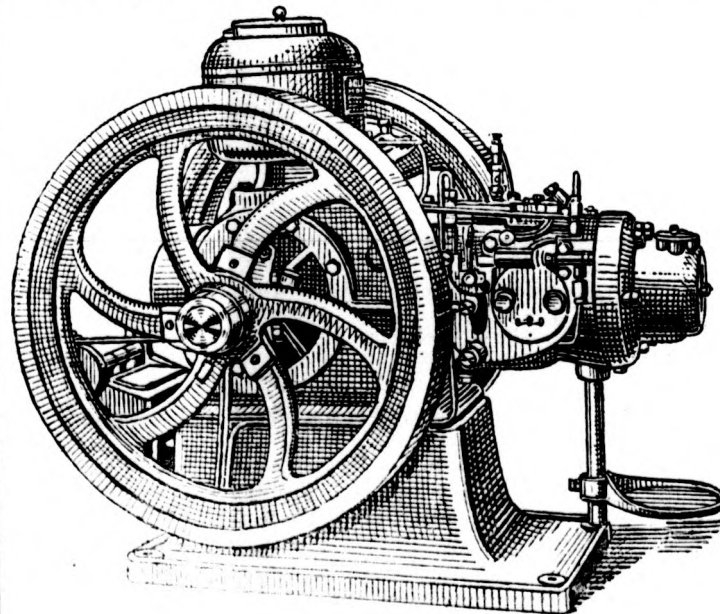
Telefonszám: 18.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.

∴ LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS ∴

Költség 12 HP. motornál évi 3000 munkaóra:ra :



Bolinders nyersolajmotornál nyersolajra ca. 1260 K. Benzinmotornál adómentes benzinre ca. 2500 K. Gőzgépnél szénre és fűtőre ca. 3000 K. Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban. ca. 4 1/2 év alatt benzinmotorral szemben. ca. 3 1/2 év alatt gőzgéppel szemben. Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Kezeléshez nem kell gépész. Könnyen kicserélhető alkatrészek. Gyors üzembehelyezés. Robbanás nyersolajnál kizárva. Csekély hűtővízfogyasztás. Önműködő központi kenés.

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobiloikat cséplőgépekkel is szállítunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,
gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcím: USZÓ Budapest.

Házeldás.

Zomborban a Sztapári-utlon (Vásártéren) levő 21. számú új házam, mely jóforgalmu vendéglőhelyiség, a hozzátartozó melléképületekkel el van látva, berendezéssel együtt szabad kézből eladó. Bővebbet

Szunarits Márton.

3-3

tulajdonos.

Ujsóvén eladó

egy remekül berendezett

MOTOROS HENGERMALOM.

Ajánlatok: „Motormalom“

címen Ujsóvéra küldendők.

Ügynökök díjaztatnak.

4779/tkvi 1906 szám

Arverési hirdetés.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a vb Korona Gőzmalom Részvénytársaság tulajdonául bejegyzett a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 212. számú betétben A 2. sor, 4073/2. hr. 233 ööl 4556 korona, — 3. sor, 4078/1—a hr. 213 ööl 1704 korona, — A III. 1—3 sor, 4074., 4075., 4073/3 hr. sz. ingatlanok 12877 korona, — A IV. 1—4. sor, 4073/1., 4077/1., 4078/1—i és 4078/1—k hr. sz. ingatlanok 5988 korona, — A V. 1—2 sor, 4077/2 és 4078/1—b hr. számú ingatlanok 3370 korona, — A VI. 1—2. sor, 4077/3., 4078/1—g hr. számú ingatlanok 2784 korona, — A VII. 1—2 sor, 4077/4., 4078/1—t hr. sz. ingatlanok 2492 korona, — A VIII. 1—3 sor, 4077/5., 4078/1—e, 4076. hr. sz. ingatlanok 3038 korona, — A IX. 1—2 sor, 4077/6., 4078/1—d hr. számú ingatlanok 1640 korona, — A X. 1—2. sor, 4077/7., 4078/1—c hr. számú ingatlanok 1824 korona, — A XI. 1—2 sor, 4077/8., 4078/1—b hr. számú ingatlanok 1824 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverés elrendeltetik és hogy a tennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi augusztus hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Zomborban a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni foguak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi május hó 6-án.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. tszéki bíró.

10-6

Allást keres.

Egy magyar és német nyelvben teljes jártassággal bíró egyén ügyvédi vagy más irodában állást keres. Bővebbet: Zombor, Szeder-utca 20.

20851. szám.

alisp. 1908.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

A zombor—bezdáni trh. kongotégla műút fentartásához szükséges homok, fedőanyag szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. A szállítás hat (6) év tartamára, vagyis az 1908—1913. évekre fog biztosítani. Az évenként szállítandó homokmennyiség kimutatása vállalkozóval minden év június hó 1-ig közölni fog s ugyanakkor fog a szállítás megkezdésének és befejezésének határideje is megállapítani.

Vállalkozó durva szemcséjű tiszta dunai homokot köteles szállítani.

2. Az ajánlatok köbméterenként, egységárrakkal, hat (6) év tartamára teendők. Ettől eltérő ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK

ZOMBOR.“

Ajánlat a 20851. alisp. 1908. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a zombor—bezdáni trh. közut fentartásához évenként szükséges homok fedőanyag szállítására.

3. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1908. évi augusztus hó 13-ik (csütörtök) napjának d. u. öt (5) órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

4. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapírokban 300 korona, azaz háromszáz korona legkésőbb 1908. évi augusztus hó 13-ik (csütörtök) napjának d. e. 12 órájáig jelen hirdetés számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata (esetleg a postai feladóvevény) az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

5. A versenyárgyalás a vármegyei székház kistermében (I. emelet) 1908. évi augusztus hó 14-ik (péntek) napjának d. e. 9-órákor fog megtartatni; a versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. A szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetés közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta nyomtatványa ivenként 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhető be.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A szállítás elnyerője — az ide vonatkozó szállítási feltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni;

9. A szállítás és annak költségei csak az 1908. évre vannak engedélyezve, a következő évekre utólag fognak engedélyeztetni.

10. A szállítás odaitélése felett döntő hatóságok részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassanak.

Zombor, 1908. évi július hó 13-án.

VOJNITS s. k.,
alispán.

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban

Világszabadalom! Világszabadalom!
Viktoria, villamos öngyújtó készülék!



Disze minden asztalnak!
 Éjjeli lámpa helyett is használható! Éjjeli lámpa helyett is használható!
 Egy nyomás által megvilágítja a szobát!
 Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav 50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért utánvét mellett küldi a

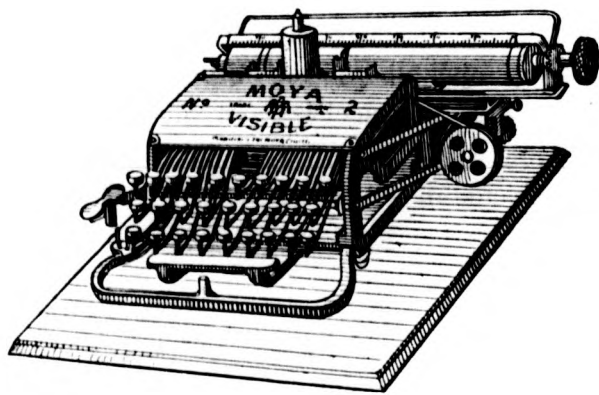
„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“
 BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-UTCA 28. sz.

Kapható kizárólag Zomborban:
TELTSCHE GÁSPÁRNÁL.

Már nem drága az írógép!

„MOYA”

elsőrendű írógép csak 200 korona.



Csekély részletfizetésre 20%-kal drágább. Látható irás, erős bilentyükkel, a legfinomabb angol acélból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnő gyorsan ír rajta.

Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen.

Kivánatra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése egyszerű. Nem romlik. Három évi jótállás.

Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat írógéposztálya

25-3

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28. szám.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.